

सर्वा वेदविदि ब्राह्मणे वसन्ति इति श्रुत्यन्तरात् सर्वदेवता-
कर्तृकमिदमुद्धरणं भवति ॥

अत्रैवापरं विशेषं विधत्ते । “अग्निहोत्रमुपसाद्यातमितो-
रासीत् । व्रतमेव हतमनुम्रियते” इति । आर्षेयस्य ब्राह्मणस्य
पृष्ठतोऽग्निहोत्रहविर्नीत्वा तदधस्तादुपसाद्य श्वासं निरुध्य
ग्लानिपर्यन्तमवतिष्ठेत् । एवं सति सूर्यास्तमयेन विनाशितं
व्रतमनु स्वयमपि मरणोपचारं नटयति । लोकेऽपि हि म्रिय-
माणं स्निग्धमनुम्रियन्ते ॥

पुनरपि विशेषान्तरं विधत्ते । “अन्तं वा एष आत्मनो
गच्छति । यस्ताम्यति । अन्तमेष यज्ञस्य गच्छति । यस्याग्निम-
नुद्धृतः सूर्योऽभिनिम्रोचति [२] । पुनः समन्य जुहोति ।
अन्तेनैवान्तं यज्ञस्य निष्करोति” इति । यो ग्लानिं प्राप्नोति,
एष विनाशमेव प्राप्नोति । यस्य चाग्न्युद्धरणात् पुरा सूर्यो-
ऽस्तमेति । एष यज्ञस्य विनाशं प्राप्नोति । अतो दोषद्वयनिवृ-
त्त्यर्थं पुनः श्वासं कृत्वा जुहुयात् । तथा सति स्वकीयेन विना-
शेन सह यज्ञस्य विनाशं समादधाति ॥

पुनरप्यपरं विशेषं विधत्ते । “वरुणो वा एतस्य यज्ञं गृ-
ह्णाति । यस्याग्निमनुद्धृतः सूर्योऽभिनिम्रोचति । वारुणं चरुं
निर्वपेत् । तेनैव यज्ञं निष्क्रीणीते” इति । वरुणेनापहृतो यज्ञ-
श्चरुणा मूलेन पुनः क्रीतो भवति । हिरण्यवन्धनमारभ्य चरु-
पर्यन्तमेकमिदं प्रायश्चित्तम् ॥

अस्तमयनिमित्तं प्रायश्चित्तमभिधायोदयनिमित्तं प्राय-